

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Обговорено і затверджено на засіданні кафедр:

Української мови

(назва фахової кафедри)

Протокол №7 від «20» лютого 2020 року

Завідувач кафедри С. Л. Ковтюх
(підпис)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ЦДПУ імені Володимира Винниченка

Від «23» лютого 2020 р. №43-ун

Голова приймальної комісії

Ректор О. А. Семенюк

Української та зарубіжної літератури

(назва фахової кафедри)

Протокол № 6 від «19» лютого 2020 року

Завідувач кафедри Г. Д. Ключек
(підпис)

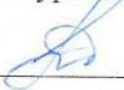
Розроблено

Головою предметної екзаменаційної комісії

та комісії для проведення співбесід з

української мови і літератури

(назва конкурсного предмету)

М.І. Лаврусенко
(підпис)

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ
з української мови і літератури

(назва конкурсного предмету)

для осіб, які вступають на I курс
денної/заочної форми навчання
на основі повної загальної середньої освіти
для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»

зі спеціальностей: 012 Дошкільна освіта;

013 Початкова освіта;

014.01 Середня освіта (Українська мова і література);

014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології);

015.10 Професійна освіта (Комп'ютерні технології);

015.17 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості);

016 Спеціальна освіта;

053 Психологія;

061 Журналістика;

231 Соціальна робота.

Кропивницький – 2020

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Співбесіда – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання підготовленості (оцінювання знань, умінь та навичок вступника з конкурсного предмета (предметів)) і умотивованості вступника, за результатами якої приймається протокольне рішення щодо надання вступнику рекомендації до зарахування/

Програма співбесіди з української мови і літератури укладена на основі програми зовнішнього незалежного оцінювання 2020 року. Програми ЗНО на 2020 рік, згідно наказу МОН України від 09.07.2019 № 947 «Про підготовку до проведення в 2020 році зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», є такими, що затверджені Наказом Міністерства освіти і науки України від 26.06.2018 № 696 «Про затвердження програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання, здобутих на основі повної загальної середньої освіти»

Мета співбесіди з української мови та літератури – оцінити уміння осіб, які вступають I курс денної/заочної форми навчання на основі повної загальної середньої освіти для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр»:

- виділяти одиниці різних мовних рівнів: звук, морфему, слово, словосполучення, речення (просте, складне);
- відтворювати базовий теоретичний матеріал з фонетики, графіки, орфографії, лексикології, граматики, стилістики, пунктуації;
- демонструвати практичні вміння володіння мовою;
- знати історію розвитку української літератури;
- оперувати базовими поняттями теорії літератури;
- вміти здійснювати аналіз художнього тексту.

Співбесіда проводиться у формі усного опитування за Програмою співбесіди. Екзаменатори формулюють абітурієнту два питання з різних розділів мови та літератури. На підготовку до відповіді відводиться до 45 хв.

Оцінювання здійснюється за шкалою «рекомендується до зарахування»/«не рекомендується до зарахування».

2.1. ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Фонетика і графіка. Орфоепія і орфографія

Звуки мови. Голосні і приголосні. Приголосні тверді і м'які, дзвінки і глухі. Подовжені звуки.

Букви й інші графічні засоби. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.

Склад. Наголос.

Ненаголошені голосні, їх вимова та позначення на письмі.

Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних. Чергування у – в, і – й.

Орфограма. Орфографічна помилка.

Правила вживання апострофа, м'якого знака. Подвоєння букв на позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

Будова слова. Словотвір. Орфографія

Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.

Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків. Вимова і написання префіксів *з-* (*зі-*, *с-*), *роз-*, *без-*, *пре-*, *при-*, *прі-*.

Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.

Правопис складних і складноскорочених слів.

Лексикологія і фразеологія

Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.

Синоніми, антоніми, омоніми. Загальноживані слова. Діалектні та професійні слова. Запозичені слова. Застарілі слова. Неологізми.

Поняття про фразеологізми. Фразеологізми в ролі членів речення.

Морфологія та орфографія

Поняття про самостійні та службові частини мови. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники – назви істот і неістот, загальні і власні назви.

Рід, число, відмінок іменників. Типи відмін іменників. Незмінні іменники. Способи творення іменників.

Правопис відмінкових закінчень іменників. Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль.

Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.

Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники кількісні (на позначення цілих, дробових та збірних чисел) і порядкові. Числівники прості і складені.

Відмінювання кількісних і порядкових числівників.

Правопис числівників.

Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис займенників.

Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Неозначена форма дієслова. Дієслова перехідні і неперехідні. Види дієслова. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число (в теперішньому і майбутньому часі). Безособові дієслова. Способи творення дієслів. Правопис дієслів.

Дієприкметник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.

Безособові дієслівні форми на **-но**, **-то**.

Правопис дієприкметників.

Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки і синтаксична роль. Дієприслівники недоконаного і доконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот.

Правопис дієприслівників.

Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Способи творення прислівників.

Правопис прислівників.

Прийменник як службова частина мови. Непохідні і похідні прийменники. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

Сполучник як службова частина мови. Сполучники сурядності і підрядності. Правопис сполучників разом і окремо.

Частка як службова частина мови. Формотворчі, заперечні та модальні частки. Написання часток **-бо**, **-но**, **-то**, **-от**, **-таки**.

Не з різними частинами мови.

Вигук як частина мови. Правопис вигуків.

Синтаксис і пунктуація

Словосполучення. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення. Члени речення (підмет і присудок; присудок простий і складений; додаток, означення, обставини) і способи їх вираження. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.

Розділові знаки в кінці речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.

Речення двоскладні й односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення. Тире в неповних реченнях.

Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення. Розділові знаки при однорідних членах речення.

Звертання і вставні слова (словосполучення, речення), розділові знаки при них.

Відокремлені другорядні члени речення (у тому числі уточнювальні). Розділові знаки при відокремлених членах.

Складне речення, його типи. Складносурядне сполучникове речення. Складнопідрядне речення із сполучниками і сполучними словами. Основні види підрядних речень. Складне речення з кількома підрядними. Розділові знаки у складносурядному і складнопідрядному реченнях.

Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.

Складне речення з різними видами сполучникового і безсполучникового зв'язку. Розділові знаки в ньому.

Пряма і непряма мова. Цитата. Діалог.

Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

Відомості про мовлення

Поняття про спілкування і мовлення. Ситуація спілкування: адресат і адресант мовлення, мета й умови спілкування.

Повідомлення (висловлення), його зміст і форма. Тема й основна думка висловлення. Текст. Мовні засоби зв'язку речень у тексті.

Типи мовлення: розповідь, опис, роздум. Основні вимоги до мовлення: змістовність, послідовність, багатство, точність, виразність, доречність, правильність.

Поняття про стилі мовлення: розмовний, науковий, художній, офіційно-діловий, публіцистичний, конфесійний.

2.2. ПРОГРАМА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових, родинно-побутових пісень.

Історична пісня «**Ой Морозе, Морозенку**», Історична пісня «**Чи не той то Хміль**».

Маруся Чурай «**Віють вітри**», «**Засвіт встали козаченьки**».

«**Дума про Марусю Богуславку**».

Балада «**Ой летіла стріла**»

ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

«**Повість минулих літ**» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).

«**Слово про похід Ігорів**».

Григорій Сковорода «**De libertate**», «**Всякому місту – звичай і права**», «**Бджола та Шершень**», афоризми .

ЛІТЕРАТУРА к. XVIII — початку XX ст.

Іван Котляревський «**Енеїда**», «**Наталка Полтавка**»

Тарас Шевченко «**Катерина**», «**Кавказ**», «**Сон**» («**У всякого своя доля**»), «**І мертвим, і живим, і ненарожденним...**», «**Заповіт**»

Пантелеймон Куліш «**Чорна рада**»

Іван Нечуй-Левицький «**Кайдашева сім'я**»

Панас Мирний «**Хіба ревуть воли, як ясла повні?**»

Іван Карпенко-Карий «**Мартин Боруля**»

Іван Франко «**Чого являєшся мені у сні**», «**Мойсей**», «**Захар Беркут**»

ЛІТЕРАТУРА XX ст.

Михайло Коцюбинський «**Тіні забутих предків**», «**Intermezzo**»

Ольга Кобилянська «**Valse Mélancolique**»

Леся Українка «**Contra spem spero!**», «**Лісова пісня**»

Василь Стефаник «**Камінний хрест**»

Микола Вороний «**Блакитна Панна**»

Олександр Олесь «**Чари ночі**», «**О слово рідне! Орле скутий!...**»

Павло Тичина «**О панно Інно**», «**Ви знаєте, як липа шелестить...**», «**Пам'яті тридцяти**»

Максим Рильський «**У теплі дні збирання винограду**»

Микола Хвильовий. «**Я (Романтика)**»

Юрій Яновський «**Майстер корабля**»

Володимир Сосюра «**Любіть Україну**»

Валер'ян Підмогильний «**Місто**»

Остап Вишня **«Моя автобіографія», «Сом»**
Микола Куліш **«Мина Мазайло»**
Богдан-Ігор Антонич **«Різдво»**
Олександр Довженко **«Зачарована Десна»**
Андрій Малишко **«Пісня про рушник»**
Василь Симоненко **«Лебеді материнства», «Ти знає, що ти – людина?»**,
«Задивляюся у твої зіниці»
Дмитро Павличко **«Два кольори»**
Олесь Гончар **«Модри Камень»**
Григор Тютюнник **«Три зозулі з поклоном»**
Василь Стус **«Господи, гніву пречистого...»**
Іван Драч **«Балада про соняшник»**
Василь Голобородько **«Наша мова»**
Ліна Костенко **«Страшні слова, коли вони мовчать», «Маруся Чурай»**

ТВОРИ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ-ЕМІГРАНТІВ

Іван Багряний **«Тигролови»**
Євген Маланюк **«Уривок з поеми»**

СУЧАСНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС

Загальний огляд, основні тенденції.
Літературні угруповання (Бу-Ба-Бу, **«Нова дегенерація», «Пропала грамота», «ЛуГоСад»**).
Творчість **Ю. Андруховича, О. Забужко, І. Римарука.**
Утворення АУП (Асоціації українських письменників).
Література елітарна і масова.
Постмодернізм як один із художніх напрямів мистецтва 90-х років, його риси.
Сучасні часописи та альманахи.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДЕЙ АБІТУРІЄНТІВ

Оцінювання відповіді абітурієнта з української мови і літератури здійснюється відповідно до характеристик рівнів володіння теоретичним матеріалом за змістом програми. Кожне із питань співбесіди оцінюється за 12-бальною шкалою та у підсумку визначається як середньоарифметичне усної відповіді абітурієнта з кожного теоретичного завдання, обрахованого з точністю до 0,1. Абітурієнт «рекомендується до зарахування» за результатами співбесіди, якщо його рівень володіння теоретичним матеріалом виявляється не нижче середнього, тобто набирає у підсумку 4 і більше балів, та «не рекомендується до зарахування», якщо цей рівень виявиться нижче середнього, тобто його відповідь оцінюється менше ніж 4 бали.

Критерії оцінювання рівня володіння абітурієнтами теоретичним матеріалом

Рівень	Бал	Критерії
I. Початковий	1	Абітурієнт володіє теоретичним матеріалом на рівні розпізнавання одиничних мовних одиниць із допомогою екзаменатора відповідає на запитання, що потребують відповіді «так» чи «ні». Абітурієнт ідентифікує матеріали на елементарному рівні, називаючи окремий літературний факт або явище.
	2	Абітурієнт називає мовні одиниці з допомогою екзаменатора відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді. Абітурієнт коментує художній текст з допомогою екзаменатора, відтворює якийсь фрагмент художнього твору окремим реченням.
	3	Абітурієнт з допомогою екзаменатора зв'язно пояснює правописні моменти. Абітурієнт з допомогою екзаменатора характеризує образну систему аналізованого твору.
II. Середній	4	Абітурієнт з допомогою екзаменатора небагатослівно характеризує названу одиницю, наводить приклади. Абітурієнт з допомогою екзаменатора небагатослівно коментує етапи розвитку української літератури, місця і ролі конкретного художнього тексту, володіє літературним матеріалом на початковому рівні його засвоєння, відтворює незначну його частину, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
	5	Абітурієнт коротко описує названу одиницю, при нагадуванні наводить типові приклади. Абітурієнт володіє матеріалом та окремими навичками аналізу літературного твору, з допомогою екзаменатора відтворює матеріал і наводить приклад з тексту.
	6	Абітурієнт самостійно виділяє й доречно характеризує мовні одиниці, хоч порушує послідовність й логічність аналізу, самостійно наводить приклади. Абітурієнт володіє матеріалом, відтворює значну його частину, з допомогою екзаменатора знаходить потрібні приклади з текстів літературного твору.
III. Достатній	7	Абітурієнт може знаходити теоретичне пояснення до різних мовних одиниць, порівнювати їх і з допомогою екзаменатора робити висновки. Абітурієнт володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим екзаменатором зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.

	<p>8 Абітурієнт уміє пояснювати мовні явища, аналізувати, узагальнювати теоретичні знання з мови, систематизувати їх. Абітурієнт володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні цілісно-комплексного уявлення про певне літературне явище, добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.</p>
	<p>9 Абітурієнт вільно володіє теоретичним матеріалом, пояснює зміни, які відбуваються в одиницях різних рівнів, умотивовує правопис. Абітурієнт володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу художнього твору, систематизує та узагальнює набуті знання, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження власного судження.</p>
<p>IV. Високий</p>	<p>10 Абітурієнт вільно і повно володіє теоретичним матеріалом, уміло використовує наукову термінологію, вміє описати мовні факти, явища, ілюструє їх прикладами. Абітурієнт володіє матеріалом та навичками цілісно-комплексного аналізу літературного твору, виявляє початкові творчі здібності, самостійно оцінює окремі нові літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, систематизує та творчо коментує аналізований матеріал.</p>
	<p>11 Абітурієнт на високому рівні опанував теоретичний матеріал, самостійно, у межах програми вступного іспиту, оцінює мовні явища, факти, теорії, демонструє високий рівень культури усного і писемного мовлення. Абітурієнт має системні знання з історії розвитку української літератури, уміє аналізувати художній твір, робить висновки, висловлює гіпотези, демонструє високу культуру мовлення.</p>
	<p>12 Абітурієнт має системні знання, виявляє здібності до прийняття рішень, уміє аналізувати мовні явища і робить відповідні висновки й узагальнення, уміє аналізувати та застосовувати додаткову мовознавчу інформацію, виявляє високі комунікативні уміння і навички. Абітурієнт має системні знання з історії розвитку української літератури, уміє аналізувати художній твір, робить самостійні висновки, висловлює гіпотези, дискутує, демонструє високу культуру мовлення.</p>

4.1. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Основні підручники та посібники

1. Бевзенко С. П., Литвин Л. П., Семеренко Г. В. Сучасна українська мова. Синтаксис. – К.: Вища освіта, 2005.
2. Голобородько Є. П. Усі уроки української мови в 11 класі. Академічний рівень / Є. П. Голобородько, К. Ю. Голобородько, О. А. Павлик, Ю. Ю. Мельничук, І. А. Бондаренко. – Х.: Вид. група «Основа», 2011.
3. Олійник О. Б. Українська мова: Підручник для 8 – 9 класів. – К.: Альфа, 1997.
4. Олійник О. Б. Українська мова: Підручник для 10 – 11 класів. – К.: Вікторія, 2002.
5. Передрій Г. Р. та ін. Рідна мова: Підручник для 6 класу. – К.: Освіта, 2001.
6. Передрій Г. Р. та ін. Рідна мова: Підручник для 7 класу. – К.: Освіта, 2001.
7. Скуратівський Л. В. Рідна мова: Підручник для 8 класу. – К.: Освіта, 2000.
8. Український правопис. – 4-е вид. – К.: Наукова думка, 1993 – 2015.
9. Українська мова. 11 клас. Рівень стандарту: Плани-конспекти для шкіл з українською мовою навчання. – Х.: Вид-во «Ранок», 2011.
10. Шелехова Г. Т. та ін. Рідна мова: Підручник для 5 класу. – К.: Освіта, 2000.
11. Шелехова Г. Т. та ін. Рідна мова: Підручник для 9-го класу. – К.: Освіта, 2001.
12. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. – К.: Либідь, 2002.
13. Ющук І. П. Рідна мова: Підручник для 5 класу. – К.: Освіта, 1998 – 2014.
14. Ющук І. П. Рідна мова: Підручник для 6 класу. – К.: Освіта, 1998 – 2014.
15. Ющук І. П. Рідна мова: Підручник для 7 класу. – К.: Освіта, 2000 – 2014.
16. Ющук І. П. Рідна мова: Підручник для 8 – 9 класів. – К.: Освіта, 1991 – 2014.
17. Ющук І. П. Рідна мова: Підручник для 8 класу. – К.: Освіта, 1998 – 2014.

Додаткова література

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. – Львів: Світ, 2003.
2. Історія української мови: Хрестоматія / Упорядники С. Я.Єрмоленко, А. К. Мойсієнко. – К.: Либідь, 1996.
3. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства. – Київ – Одеса: Либідь, 1991.
4. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. – К.: ВЦ „Академія”, 2000.
5. Сучасна українська літературна мова / За ред. М. Я. Плющ. – К.: Вища школа, 2001.
6. Сучасна українська літературна мова / За ред. О. Д. Пономаріва. – К.: Либідь, 2001.
7. Український правопис. – 4-те видання. – К.: Наукова думка, 1993–2015.

8. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова. – К.; Літера, 2000.
9. Ющук І. П. Вступ до мовознавства, – К.: Либідь, 2000.
10. Ющук І. П. Практикум з правопису української мови. – 5-е вид. – К.: Освіта, 2002.
11. Ющук І. П. Українська мова. – К. : Либідь, 2003.

4.2. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авраменко О. М. Українська література. Підруч. для 5 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. М. Авраменко. – К.: «Грамота», 2013. – 287 с.
2. Авраменко О. М. Українська література. Підруч. для 6 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. М. Авраменко. – К.: «Грамота», 2014.
3. Авраменко О. М. Українська література. Підруч. для 7 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. М. Авраменко. – К.: «Грамота», 2015.
4. Авраменко О. М. Українська література. Підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. М. Авраменко. – К.: «Грамота», 2016.
5. Міщенко О.І. Українська література. Підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.І. Міщенко. – К.: «Генеза», 2016.
6. Слоньовська О.В. Підруч. для 8 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Слоньовська. – К.: «Літера ЛТД», 2016.
7. Авраменко О. М. Українська література. Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. М. Авраменко. – К.: «Грамота», 2017.
8. Слоньовська О.В. Підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Слоньовська. – К.: «Літера ЛТД», 2017.
9. Слоньовська О.В. Рівень стандарту: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Слоньовська. – К.: «Літера ЛТД», 2018.
10. Слоньовська О.В. Українська література. Рівень стандарту: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. В. Слоньовська. – К.: «Літера ЛТД», 2019.
11. Авраменко О. Українська література. Рівень стандарту: підруч. для 10 кл. загальноосвіт. навч. закл. / О. Авраменко. – К.: «Грамота», 2019.

ПОСІБНИКИ

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: Довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. – К.: Грамота, 2011. – 552с.
2. Бронзенко Т.А. Українська література. Ефективна підготовка до ЗНО учнів 10-11 класів/ Т.А.Бронзенко, Л.М.Ільченко, Л.І.Коткова, С.Р.Молочко, С.І.Сватенкова, О.М.Чепела – Х.: «Українська книжкова мережа», 2011. – 256 с.
3. Терещенко В.М. Українська мова та література. Навчально-практичний довідник/В.М.Терещенко. – Х.:Торсінг плюс, 2012. – 384 с. : іл.

СЛОВНИКИ

1. Гром'як Р.Т. Літературознавчий словник-довідник/Р.Т.Гром'як, Ю.І.Ковалів та ін.. – К.:ВЦ «Академія», 1997. – 752 с.

2. Оліфіренко С.М. Універсальний літературний словник-довідник/С.М.Оліфіренко, Л.В.Оліфіренко. – Донецьк: ТОВ ВКФ «БАО», 2008. – 432 с.

3. Погрібний М.І. Орфоепічний словник – К.: Рад.шк., 1986. – 118 с.

АНТОЛОГІЇ ТА ХРЕСТОМАТІЇ

1. Дивоовид: Антологія української поезії ХХ ст. /упор., передмова І.Лучука.- Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2007. – 784 с.

2. Сучасна українська література кінця ХХ ст.. – початку ХХІ ст./Упорядкув. текстів, передм., підготовка навч.- метод. Матеріалів І.М.Андрусика. – К.: Школа, 2006. – 464с. : іл. – (Шкільна хрестоматія)

3. Українська література ХІХ століття: Хрестоматія: Навч.посіб./Упоряд. Н.М.Гаєвська. – К.: Либідь, 2006. – 132 с.